

Redactie:

Mr. H. Singer-Dekker
Burg. Elsenlaan 147
Rijswijk-Z.H.
Telef. (070) 11 98 43

✕

Administratie:

Oudegracht 152
Utrecht

✕

Verschijnt
Maandelijks

Abonnementsprijs
f 3.— per jaar

OKT. 1961
10e JAARGANG

HUMANISTISCHE DOCUMENTATIEDIENST

Uitgave van de Stichting Humanistisch Centrum Mens en Wereld

I N H O U D S O P G A V E

HUMANISTISCH VERBOND

Regionale conferentie	Blz. 129
Gewestelijke activiteiten	" 129
Kerstbijeenkomst op "De Ark"	" 129
"Het Woord van de Week"	" 129
Herfstconferentie	" 129
Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme	" 129
Actie Preston Cobb	" 129/130

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES

Jaarverslag	" 130
-------------	-------

HUMANITAS

Jaarverslag	" 130/131
Aanstelling maatschappelijk werkers	" 131
Centraal Bureau	" 131
Financiële actie en collecten	" 132
Afdeling Amsterdam	" 132
Publicaties Humanitas	" 132
Gezinsverzorging	" 132
Congres	" 132
Radio-uitzending	" 132

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP

Samenstelling nieuw hoofdbestuur	" 132/133
----------------------------------	-----------

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Verslag contactbijeenkomst	" 133
----------------------------	-------

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG "SOCRATES"

Conferentie en congres	" 133
Lustrum	" 133

HUMANISTISCH THUISFRONT

Demonstratieve vergadering	" 134
----------------------------	-------

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

Jaarverslag	" 134
Activiteiten afdeling Amsterdam	" 134
Een humanistische visie op het democratisch socialisme	" 134

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden oktober en november voor de V.A.R.A.	Blz. 135
Lezing in de maand november voor de A.V.R.O.	" 135

INTERNATIONAAL NIEUWS

Duitsland	" 135
België	" 135

VAN ALLE KANTEN

Reportages, verslagen enz.	" 135/136
Het Algemeen Handelsblad over houding Minister Visser en de geestelijke verzorging in het leger	" 136/137
Gereformeerde Synode over geestelijke verzorging (Trouw)	" 137
Elseviers Weekblad over de televisie-uitzending	" 137/138
Forumgesprekken	
(Het Vrije Volk)	" 138/139
(De Stem)	" 139/140
De Tijd-Maasbode over artikel Dr. Van Praag in "Mens en Wereld" inzake kwestie Sierksma	" 140
Pro Rege vindt dat het Humanistisch Thuisfront wordt bevoordeeld (Trouw)	" 141
Radiozendtijd Humanisten (Het Deventer Dagblad)	" 141/142
Humanistisch Verbond in Duitsland? (Het Fries Dagblad)	" 142

HUMANISTISCH VERBOND

Regionale conferentie.

Op de conferentie voor bestuursleden van gewesten en gemeenschappen, welke voor de gewesten Noord-Holland en Zuid-Holland-Noord en Zuid op 4/5 november in "De Ark" te Nunspeet zal plaats vinden, zal gesproken worden over resp. "De taak van het gewestbestuur"; "Het Humanistisch Verbond in de opbouw van de samenleving" en "Doorbraak en ledenwerving".

Gewestelijke activiteiten.

Het familie-weekend op Schouwen, georganiseerd door het gewest Zeeland, is een groot succes geweest, evenals de familiedag van het gewest Utrecht/Het Gooi in Amersfoort. Voor zondag 15 oktober had het gewest Gelderland een studiedag in Arnhem belegd, waar voorzitter Van Praag het onderwerp: "De toekomst van het ongelooft" inleidde. Het gewest Drente schreef een weekend uit in Havelte op 21 en 22 oktober, dat net zo goed geslaagd is als het vorig jaar.

Kerstbijeenkomst op "De Ark".

De belangstelling voor dit jaarlijkse feest is deze keer groter dan ooit, vermoedelijk ook door de verbeterde accommodatie van het vakantieoord.

"Het Woord van de Week".

Het aantal abonnees op dit blad van de Humanistische Luisterkring stijgt regelmatig. In september werden de 5000 bereikt. Sedert het blad in zijn nieuwe vorm in april 1959 uitkwam, konden ruim 3500 nieuwe abonnees geboekt worden.

Herfstconferentie.

Van 30 oktober tot en met 1 november wordt op "De Ark" te Nunspeet een conferentie gehouden voor leraren, onderwijzers en belangstellenden over het onderwerp: "Humanisme - Humaniora - Wetenschap. Inleiders zijn Drs. J.H.P. Colpa en Dr. V.W.D. Schenk. Inlichtingen zijn verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van het Humanistisch Verbond, Oudegracht 152 te Utrecht.

Stichting Steunfonds Praktisch Humanisme.

Met enige trots kon het bestuur van het Steunfonds in het september-nummer van "In en Om", het mededelingenblad van het H.V., berichten dat het saldo op 1 september ruim f. 50.000.-- bedroeg en dat men goede hoop had, de voor 1961 nog benodigde f. 10.000.-- op giro 6168 ten name van de Stichting te Amersfoort te zullen ontvangen.

Actie Preston Cobb.

Hieronder publiceren wij een brief, welke door het Hoofdbestuur van

het Humanistisch Verbond is toegezonden aan de initiatiefnemer van de actie inzake de ter dood veroordeling van de 15-jarige Preston Cobb.

De heer J. van der Molen
Frederik Hendriklaan 37,
Haarlem

23 september 1961

Zeer geachte Heer van der Molen,

Het Hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond heeft in zijn vergadering van 23 september 1961 besloten adhaesie te betuigen met uw pogingen om te komen tot herziening van het doodvonnis over de vijftienjarige Preston Cobb omdat het het doden van een kind van 15 jaar als straf voor welke misdaad dan ook onmenselijk acht, hoe men overigens ook over de doodstraf in het algemeen moge denken.

Hoogachtend,

w.g. B.J. Max (algemeen secretaris)

N.B. De heer v.d. Molen is de initiatiefnemer van de actie in Nederland om te voorkomen, dat het doodvonnis wordt voltrokken.

Hij is hoofd van de A.H. Gerhardschool te Haarlem en voorts reeds jarenlang lid van het Humanistisch Verbond.

-o-

HUMANISTISCHE STICHTING SOCRATES

Jaarverslag.

Verschenen is het jaarverslag over 1960. De Stichting onderhoudt een leerstoel aan de Technische Hogeschool te Delft. Prof. Dr. Libbe van der Wal gaf in het studiejaar 1959/1960 een wekelijks college over filosofische problemen en enige filosofen.

De Stichting organiseerde in het verslagjaar 2 landdagen en een zomerschool.

Het blad "Rekenschap" verscheen, volgens zijn opzet, 4 maal.

Op 1 oktober 1960 werd een nieuwe sectie toegevoegd aan de twee bestaande, n.l. de sociaal-pedagogische sectie. De beide reeds bestaande secties zijn de wetenschappelijke en de culturele.

-o-

NEDERLANDSE VERENIGING VOOR MAATSCHAPPELIJK WERK

"HUMANITAS"

Jaarverslag.

In het septembernummer van het ledenorgaan van Humanitas, "Van Mens tot Mens", is het jaarverslag 1960 opgenomen.

Het ledental bedroeg op 31 december 1960: 20.845, onderverdeeld in 14.079 afdelingsleden, 462 gewestelijke en andere verspreide leden en 6304 leden van gezinsverzorgingsdiensten.

Het jaarverslag vertoont, vergeleken bij de verslagen van vorige jaren een nieuw element, n.l. een uitvoerige bespreking van de gewestelijke activiteiten. De inleiding van deze rubriek nemen wij hieronder voor u over:

" Aan het in 1959 gevormde gewestelijk centrum in Noord-Holland werd op 1 januari 1960 als directrice verbonden mejuffrouw mr. H. van Amerongen.

Mevrouw H.J. Roes ging op dezelfde datum van het Centraal Bureau als directrice naar het gewest Overijssel.

In de provincies Friesland, Groningen en Gelderland werd de zekerheid verkregen dat in de loop van 1961 provinciale maatschappelijk-werk-adviseurs de gewestelijke centrubesturen en de afdelingen als beroepskracht terzijde zullen staan.

Per 1 september werd de heer W. Post aangesteld als maatschappelijk-werk-adviseur voor de provincies Noord-Brabant en Zeeland.

Het heeft het hoofdbestuur veel voldoening geschonken dat de gewestelijke apparatuur in 1960 zo is vooruitgegaan en het koestert hoge verwachtingen daarvan voor de toekomst.

Gewesten en gewestelijke centra hebben weinig of geen eigen inkomsten. De betrokken afdelingen dragen bij, doch er wordt naar gestreefd dit offer de draagkracht van het uitvoerende "grondvlak" niet te boven te laten gaan.

Het hoofdbestuur draagt daarom het grootste deel van de financiële lasten, hetgeen betekent dat het jaarlijkse tekort ten laste van het centrale apparaat, dat door de opbrengst van financiële acties en door uit particuliere bron verkregen middelen moet worden gedekt, nagenoeg verdubbeld is.

Met de werkverdeling tussen centraal en gewestelijk apparaat, waarop in ons vorig verslag reeds gezinspeeld werd, is een begin gemaakt en in de werkwijze der verenigingsfunctionarissen begint zich dat reeds te demonstreren.

De tijd van het zinvol improviseren in afdelingen, daar waar zich de gelegenheid tot werkontplooiing voordeed, is hiermede afgesloten; er begint nu een periode van systematische opbouw. Ongetwijfeld moeilijk, maar in zich dragend de mogelijkheid de uitgangspunten der vereniging, neergelegd in artikel 2 der statuten, ten volle en op zoveel mogelijk plaatsen waar te maken."

Aanstelling maatschappelijk werksters.

In de afdeling Zwijndrecht is als maatschappelijk werkster aangesteld: mevrouw E. Otten-Oort.

De afdeling Groningen heeft twee maatschappelijk werksters aangesteld en wel de dames H.S. Kuiper en E.B. Kuilman.

Mevrouw G.C. Nijdam-Giesen, die reeds eerder was aangesteld als tijdelijk waarnemster voor de vacante plaats, zal over enige tijd haar taak beëindigen; als de beide bovengenoemde functionarissen zijn ingewerkt.

Centraal Bureau.

Tegen het einde van 1961 zal mejuffrouw L. Hijmans, gecommiteerde voor de Probleemgebieden vanwege Humanitas, de dienst verlaten. Zij zal worden opgevolgd door mejuffrouw dra. R.A.E. Zijlman.

Financiële acties en collecten.

Het hoofdbestuur heeft op 28 september van de Minister van Justitie toestemming gekregen tot het houden van een landelijke loterij-actie met 100.000 loten à f. 1.-- met twee verschillende nummers, dus twee kansen per lot en 200.000 loten van f.0.50 met één nummer en één kans. Hoofdprijs f.15.000.--, te besteden naar eigen keuze. Verder als tweede prijzen 39 waardevolle koelkasten en 3999 "pocketbooks", dus ruim 4.000 prijzen. Trekking vóór of op 1 mei 1962.

Afdeling Amsterdam.

De collecte 1961 heeft f. 2.500.-- opgebracht.

Publicaties Humanitas.

Als een speciale uitgave in brochurevorm, doch in de plaats van het oktobernummer van Humanitas, is begin oktober verschenen: "Een rapport over de vrijwilliger als gezinsvoogd in Humanitas" (een poging tot verkenning en waardering van zijn mogelijkheden en werkwijze).

Gezinsverzorging.

Te Emmen, Assen en N.O.-Polder zijn vanwege Humanitas gezinsverzorgings-organisaties opgericht.

Congres.

Het congres werd dit jaar gehouden op 21 en 22 oktober in Amsterdam, in het nieuwe R.A.I. gebouw aan het Europaplein. Na het huishoudelijk gedeelte wijdde het congres zich aan een algemeen onderwerp, namelijk "Oriëntering over de functie van de vrijwilliger in het Maatschappelijk Werk".

Prof. Dr. R.F. Beerling sprak over "Enkeling en Gemeenschap". Mej. M. Dijkstra hield een inleiding op het forumgesprek dat op de inleiding volgde en dat onder leiding stond van Mr.Dr. J. In 't Veld.

Radio-uitzending.

Op 22 oktober sprak de voorzitter van Humanitas, Mr.Dr. J. In 't Veld, in het kader van de zondagochtenduitzendingen voor het Humanistisch Verbond over "Humanitas", ter gelegenheid van het tweejaarlijks congres.

-o-

HUMANISTISCHE JONGEREN GEMEENSCHAP

Samenstelling nieuw hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur is thans als volgt samengesteld:

Voorzitter : Rob de Grood Mgr.v.d. Weteringstraat 8 Utrecht
Tel. 030-11310

Secretaresse (binnenwerk)	:	Mieke Hooft Graafland	Kanaaldijk 9	Loenersloot	Tel. 02949- 338
Secretaresse (buitenwerk)	:	Nel Vroomman	Heemskerkstraat 88-b	Rotterdam	Tel. 010- 44349
Penningm.	:	Arie van Eck	Herenstraat 44	Utrecht	Tel. 030- 11310
Kamp-Secr.	:	Olof Lambeck	Graaf Aelbrecht- laan 45	Amstelveen	Tel. 02964- 4245
Waarnemer bij het Hum.Verbond:	:	P.W. van der Vliet	Zocherstraat 35	Amsterdam-WI	Tel. 020-122596

-o-

HUMANISTISCHE JEUGDBEWEGING

Verslag contactbijeenkomst.

De contactbijeenkomst met een aantal afgevaardigden van de afdelingen, gehouden op 17 september in "De Ark", is in alle opzichten een geslaagde bijeenkomst geworden. Er bestaat een mogelijkheid dat dit experiment tot de geregelde weekends van de H.J.B. zal gaan behoren.

Er is enthousiast en in een goede sfeer gepraat over een te herziene contributieregeling, en vooral ook over de propagandamoeilijkheden- en mogelijkheden. Dit laatste bleek van veel waarde voor alle afdelingen.

Na dit nuttige en vruchtbare gesprek is men enthousiast aan 't werk gegaan voor het nu weer beginnende "seizoen", waarin als eerste landelijke bijeenkomst het jaarlijkse congres (te houden op 4 en 5 november, plaats nog onbekend) op 't programma staat.

-o-

STUDENTEN VERENIGING OP HUMANISTISCHE GRONDSLAG

"S O C R A T E S"

Conferentie en Congres.

De landelijke najaarsconferentie wordt gehouden op 11 en 12 november a.s. in Delft (de Hertenhurst). Er zal gesproken worden over "De forum-groep".

Op het congres, dat aan de conferentie voorafgaat, zal o.a. de jaarlijkse bestuurswisseling plaats vinden.

Lustrum.

De afdeling Delft viert van 17 - 19 november haar derde lustrum. Op het programma staat o.m. een lezing van Prof. Oldewelt, een diner voor alle leden en oud-leden en natuurlijk een feest op zaterdagavond.

-o-

HUMANISTISCH THUISFRONT

Demonstratieve vergadering.

Op 21 september hield het Humanistisch Thuisfront in Den Haag, in Amicitia een demonstratieve vergadering, waarbij de handtekening-actie inzake de wenselijkheid van de humanistische geestelijke verzorging in het leger werd ingezet.

Prof. Dr. B.W. Schaper, Prof. Mr. P.J. Oud en Dr. J.P. van Praag voerden het woord voor enkele honderden aanwezigen.

Prof. Schaper besprak de vraag waarom de eis van humanistische geestelijke verzorging in het leger gerechtvaardigd is. Prof. Oud wenste als niet-humanist (Prof. Oud is Vrijzinnig-Protestant) het goed recht van de humanistische geestelijke verzorging nadrukkelijk te ondersteunen en Dr. van Praag besprak doel en methode van de geestelijke verzorging.

Op de avond werden opnamen gemaakt voor de televisie-uitzending van maandag 25 september, die eveneens gewijd werd aan de humanistische geestelijke verzorging in het leger.

De actie loopt nu en zal waarschijnlijk tegen het einde van het jaar worden afgesloten.

-o-

HUMANISTISCHE WERKGEMEENSCHAP IN DE PARTIJ VAN DE ARBEID

Jaarverslag.

Uit het jaarverslag van de Werkgemeenschap blijkt, dat het ledental in 1960 is gestegen van 5853 tot 6311.

Activiteiten afdeling Amsterdam.

Onze afdeling Amsterdam heeft het winterseizoen ingezet met een uitstekend bezochte bijeenkomst in Krasnapolsky, waar het woord gevoerd werd door de heer J. van Praag over "Geestelijke verzorging bij leger, vloot en luchtmacht", door de heer D.d'Angremond over "Geestelijke verzorging in gevangenissen en arbeiderskampen", door Mevrouw Treurniet-Wiersma over "Ziekenhuisbezoek voor humanisten" en door de heer Mr. Dr. B. Stokvis over "Het afleggen van eed of belofte voor de rechtbank".

Een groot aantal vragen werd op deze instructieve bijeenkomst voorgelegd en beantwoord.

Een humanistische visie op het democratisch socialisme.

Onlangs is een rapport van het H.W.G.-bestuur verschenen, waarin een humanistische visie wordt gegeven op een nieuwe vormgeving van de motieven, waaruit het democratisch socialisme is ontsproten. Voor belangstellende leden van de P.v.d.A. is een beperkt aantal exemplaren beschikbaar bij het secretariaat Haagweg 210, Leiden.

-o-

RADIOLEZINGEN

Lezingen in de maanden oktober en november voor de V.A.R.A.

- 29 oktober Dr. Ir. Spetter "Hoop zonder hemel; is God een Christen".
- 5 november : Prof. Dr. L.G. van der Wel "Wat zegt de humanist er van".
- 12 november : J. van der Molen "Preston Cobb : Een symbool?"

Lezing in de maand november voor de A.V.R.O.

- 7 november : Mr. H.B.J. Waslander "Het klopje op de schouder".

-o-

INTERNATIONAAL NIEUWS

D u i t s l a n d .

De bekende schrijver Dr. G. Szczesny heeft in juli j.l. een oproep gericht tot een aantal geestverwanten om te komen tot de oprichting van een unie van Humanistische groepen. Het ziet er naar uit, dat deze oproep tot een organisatie zal leiden.

B e l g i ë .

Het Belgisch Humanistisch Verbond heeft de emancipatie van de vrouw ter discussie gesteld, uiteraard met de positieve instelling dat die emancipatie behoort te worden voltooid.

In België, waar de vrouwenemancipatie minder ver is gevorderd dan in ons land, is dit zeker een opmerkelijke gebeurtenis.

Het Verbond wijdde er een radiopraatje aan (waarvan de tekst is afgedrukt in "Het Vrije Woord" van 1 oktober j.l. - "Het Vrije Woord" is een uitgave van het Belgisch Humanistisch Verbond; redactie-adres: Alfred Coolstraat 30, Antwerpen).

De afdeling Gent wijdde een forumgesprek aan de problemen der vrouw op 6 oktober j.l.

-o-

VAN ALLE KANTEN

Reportages, verslagen enz.

Het Dagblad van Amersfoort van 30 september wijdde een reportage aan het werk in de humanistische militaire tehuizen onder de kop: Humanistisch Militair Tehuis lijkt op intieme sociëteit, en met een tussenkop: Lees- en studiezaal om trots op te zijn.

-o-

De Emmer Courant van 6 september wijdde een vrij uitvoerig artikel aan de pas opgerichte sectie gezinsverzorging van Humanitas te Emmen.

-0-

Het Hengelo's Dagblad van 14 september 1961 vermeldt, dat op het verzorgingstehuis-in-aanbouw-voor-bejaarden van Humanitas te Hengelo de vlag in top is gegaan, omdat bij de bouw het hoogste punt van het gebouw bereikt is

-0-

Humanistische geestelijke verzorging in het leger. (Bevrijdend Denken)

Bevrijdend Denken van 30 september 1961 wijdt een artikel aan de humanistische geestelijke verzorging in het leger, waarin het goed recht daarvan wordt bepleit.

-0-

Resultaten Persconferentie.

Aan de persconferentie, welke het Humanistisch Thuisfront heeft gehouden ter inleiding van de handtekening-actie is zeer veel aandacht besteed. Niet minder dan 26 dagbladen gaven hiervan een verslag.

-0-

Het Algemeen Handelsblad over houding Minister Visser en de geestelijke verzorging in het leger.

Het Algemeen Handelsblad van 28 september schrijft in zijn serie Politiek Perspectief over "zorgenkinderen", waarvan het Ministerie van Defensie er een is. Het blad schrijft onder meer:

" Wanneer sommigen moeilijkheden voor minister Visser in het "nieuwe parlementaire jaar vrezen (of moeten wij zeggen: hopen?), "dan liggen die niet allereerst op het terrein van de kernvragen "van ons defensiebeleid, maar veeleer op bijkomstig terrein en in "het persoonlijke vlak.

" Aan een geval als de zaak-Van der Putten is de minister per- "soonlijk uiteraard volkomen onschuldig. De wijze echter waarop deze "onverkwikkelijke affaire, nadat de ontknoping had plaats gevonden, "is afgewikkeld, zowel als de herhaaldelijk herroepen publicaties "daaromtrent liggen toch duidelijk op beleidsgebied. Zij hebben ook "een geestverwant van de minister als mr. Van Riel, aanleiding tot "een zeer kritische waarschuwing gegeven.

" Juist gevallen als deze ondermijnen vaak meer dan principiële "verschillen het gezag van een minister.

" Ook de wrijvingen met betrekking tot het Humanistisch Verbond, "welke de indruk van een - onnodige - stroefheid wekken, kunnen "in dezelfde categorie worden ingedeeld. Waarschijnlijk is het hier "de invloed van staatssecretaris Calmeijer, wiens christelijk-histo- "rische vrienden wel eens de indruk wekken zich merkwaardigerwijs

-0-

"met meer felheid tegen gelijke rechten voor de humanistische
"geestelijke verzorging te verzetten dan de antirevolutionairen."

-o-

Gereformeerde Synode over geestelijke verzorging. (Trouw)

De Gereformeerde Synode heeft zich beziggehouden met de humanistische geestelijke verzorging in het leger. Trouw van 15 september 1961 schrijft daarover onder meer:

" Ter gereformeerde synode heeft Ds. W.M. le Cointre bij de be-
"handeling van het rapport der deputaten voor de geestelijke ver-
"zorging van zee-, land- en luchtmacht gewezen op de geweldige
"evangelisatorische betekenis van het werk der legerpredikanten;
"hij gaf daar ook een paar treffende voorbeelden van. Daarom zou
"het, zo zei hij, de dood van onze arbeid betekenen wanneer de pre-
"tentie van het Humanistisch Verbond, nl. dat het zich te richten
"heeft tot allen die niet bij een kerk zijn aangesloten, gehonoreerd
"werd. Ds. Le Cointre voegde er aan toe dat het zeer beslist niet
"zo is dat ieder, die verklaart niet bij een kerk te horen, nu ook
"humanist is in de zin, welke het Humanistisch Verbond aan dit
"woord geeft. In hun rapport deelden de deputaten mee, dat zij her-
"haaldelijk met de activiteiten van het Humanistisch Verbond worden
"geconfronteerd.

" Deze kwestie is niet uitpuittend behandeld; zij zal later weer
"ter tafel komen bij een te verwachten voorstel, om eventueel te
"komen tot een uitspraak (of tot de voorbereiding daarvan) over
"de pretentie van het Humanistisch Verbond. Ds. Le Cointre ver-
"telde dat men het CIO (Contact in Overheidszaken, waarin de
"Nederlandse kerken vertegenwoordigd zijn) al om een uitspraak met
"advies gevraagd had. Maar van zulk een uitspraak kan eigenlijk
"pas sprake zijn, als de representanten van de kerken in het CIO
"om zo te zeggen geruggesteund worden door een uitspraak van hun
"eigen kerk.

" De zaak dringt, vond Ds. Le Cointre. Er is in dit opzicht geen
"regeringsstandpunt: Sociale Zaken keurde goed, dat in de werk-
"kampen de humanisten hun arbeid verrichten, Justitie heeft ten
"opzichte van de gevangenen een andere opvatting, en wat defen-
"sie betreft, er is nóg geen toestemming voor humanistische arbeid
"in de legerkampen."

-o-

Elseviers Weekblad over de televisie-uitzending.

Elseviers Weekblad van 30 september was niet helemaal tevreden over de televisie-uitzending, welke op 25 september door de V.A.R.A. was gewijd aan het recht op geestelijke verzorging in het leger vanwege het Humanistisch Thuisfront. Het schreef:

"

HUMANISME

" Pier Tania's reportage over de wens van het Humanistisch
"Thuisfront, de geestelijke verzorging van buitenkerkelijke mili-

"tairen ter hand te nemen, was in beginsel wel goed opgezet, maar
"kreeg helaas niet de kans en de tijd om uit te groeien tot het
"controversionele programma waardoor zij waarlijk belangrijke tele-
"visie zou zijn geworden.

" Het vraagpunt is immers niet, of de humanisten het recht heb-
"ben propaganda te voeren - dit recht zal in ons land, waar vrijheid
"van godsdienstige of godsdienstloze overtuiging heerst, niemand
"hen ontzeggen.

" De vraag is voeleer deze: of een serieus humanist, een over-
"tuigd Kantiaan derhalve, qua talis behoefte kan hebben aan gees-
"telijke bijstand. En aangezien die vraag op filosofisch terrein
"ligt, kan zij niet afdoend worden beantwoord door het verzamelen
"van een paar honderd of een paar duizend handtekeningen alleen,
"maar eventueel wel door een discussie tussen vertegenwoordigers
"van de Christelijke en non-confessionele standpunten..... en
"daarom is het jammer dat de televisie de gelegenheid heeft laten
"voorbijgaan om zo'n discussie te organiseren."

-0-

Forumgesprekken. (Het Vrije Volk)

De Gemeenschap Hilversum organiseerde een forumgesprek over vragen op levensbeschouwelijk gebied. Het Vrije Volk, Hilversumse editie van 21 september 1961 gaf het volgende verslag:

" De Gemeenschap Hilversum van het Humanistisch Verbond hield
"woensdag in de bovenfoyer van hotel Gooiland een bijeenkomst,
"waar vragen op levensbeschouwelijk gebied door een forum werden
"behandeld.

" Forumleden waren Dr. J. Blauw, voorzitter van de Nederlandse
"Zendingsraad, die de protestants-christelijke visie naar voren
"bracht, en de heer W. Holtland, voorzitter van de Amsterdamse
"federatie van het H.V., die vanuit humanistisch standpunt de
"vragen benaderde. Kapelaan Th. van der Linden uit Hilversum, die
"de door omstandigheden verhinderde rector N. Brandsma verving,
"vertegenwoordigde de rooms-katholieke groepering. De avond werd
"geleid door Professor Dr. G. Stuiveling.

" De vele aanwezigen luisterden met groot interesse naar de be-
"antwoording van de vragen, die voornamelijk betrekking hadden op
"levensbeschouwelijke standpunten inzake religie en maatschappelijk
"leven. Daarbij was uiteraard vooral belangstelling voor de ver-
"schillende visies van christelijke zijde.

" De kernvraag bij deze confrontatie van meningen was het raak-
"vlak van modern humanisme en christendom. De heer Holtland gaf
"een weergave van de humanistische gedachte, waarbij men uitgaat
"van de mens in zijn totaliteit en waarbij het "humane", dat wil
"zeggen het mens-zijn, in het middelpunt staat.

" Kapelaan Van der Linden merkte op, dat de humane waarden voor-
"al in de middeleeuwen zijn verwaterd. In het moderne rooms-katho-
"licisme heeft men voor het "aardse" mens-zijn veel meer aandacht
"dan vroeger, waarbij men de mens steeds meer in zijn "eigenheid" be-
"ziet.

" Dr. Blauw gaf als zijn mening dat het humanisme een reactie is
"op de al te nadrukkelijke gerichtheid van het christendom op het

"hiernamaals. Vooral in de middeleeuwen, maar ook lange tijd daarna, was het aardse bestaan niet zo belangrijk als het hemelse bestaan.

" Meer en meer zijn ook de christenen doordrongen van het belang van humanisering, waarbij de mens in zijn leven op aarde aandacht krijgt. Zowel christen als humanist, aldus Dr. Blauw, zijn overtuigd dat het mensdom gered dient te worden, en dat geldt vooral in de huidige tijd.

VERSCHILLEN

" Beide christelijke sprekers constateerden echter ook verschillen tussen christendom en humanisme. De waarborg voor het leven is bij de christen gelegen in het geloof in God, in de gedaante van Jezus Christus. De waarborg van menselijk leven bij de humanist ligt in het geloof in de mens zelf.

" Aan het eind van de avond dankte Professor Stuiveling de forumleden en hij zei het als een winstpunt voor de humanisering te beschouwen, dat een gesprek mogelijk is, waarbij men in vrijheid elkaars mening kan beluisteren en zelfs aanwijzen."

De Stem.

Pater Kreykamp en Dr. van Praag discussieerden in Den Bosch over het humanisme. De Stem van 6 oktober 1961 gaf er het volgende verslag van:

" Het Humanistisch Verbond in het gewest Noord-Brabant heeft in hotel Royal te Den Bosch een discussie-avond georganiseerd, die ingeleid werd door Pater Prof. S. Kreykamp O.P. en door Dr. J.P. van Praag, lid van het hoofdbestuur van het H.V. in Nederland. Deze avond genoot een grote belangstelling, ook van katholieke zijde, waardoor een levendige discussie kon ontstaan, die in een even openhartige als welwillende sfeer gevoerd werd.

" Als eerste inleider trad Dr. van Praag op, die het humanisme het antwoord noemde op de problemen van de moderne wereld. De humanist neemt de mens als uitgangspunt, niet als middelpunt van zijn levensbeschouwing. In het betoog van Dr. Van Praag kwam sterk tot uiting, dat de mens zich deze levensbeschouwing gecreëerd heeft, nu hem de zekerheden van het christelijk geloof en de christelijke levensbeschouwing zijn weggevallen. Hij sprak over de heersende onzekerheid, de ontmoediging, de snel veranderende opvattingen, b.v. ten opzichte van de huwelijksbeleving. Ook de mens, die geen geestelijke basis meer heeft, tracht zij in zijn leven te leggen. Spreker deed een beroep op zijn christelijke landgenoten om elkaar ernstig te nemen. Hij constateerde, dat de geestelijke gedachtenwisseling in ons land ernstig gevoerd wordt, doch dat daar in de politieke en maatschappelijke sfeer nog veel aan mankeert. In de buitenkerkelijke wereld eist het Humanistisch Verbond geen alleenrecht op, maar het wil op zijn eigen wijze een teken stellen in deze wereld. Spreker wees tenslotte op de miljoenen mensen in Afrika en Azië, die deze bezinning op de waarden van het menselijk leven evenzeer behoeven en bepleitte in ons land geen verdere verzuiling maar verzameling van alle krachten.

" Pater Kreykamp is uitvoerig ingegaan op de taak van het christendom in de wereld, een taak, waarvan hij moest erkennen, dat het christendom er met name in de vorige eeuw schromelijk in tekort is

"geschoten. Met het hemelse vaderland voor ogen hebben we de praktische naastenliefde op aarde vergeten. Spreker noemde die periode een inzinking in de geschiedenis van het christendom. Hij noemde het bestaan van het buitenkerkelijk humanisme voor de christenen in zekere zin een geluk omdat het ons ertoe brengt onze aardse taak niet te vergeten. Hij wees er op, hoe moeilijk het ook nu soms nog voor de christenen is om die aardse taak naar behoren te vervullen omdat er nog karikaturen van bovennatuurlijke instelling bestaan. Spreker doelde in dit verband op het voorgevallene met de actie voor TV-toestellen voor zieken in Rijssen. Sprekend over het humanisme vroeg Prof. Kreykamp zich af, of de humanist niet de kostbare richtlijnen mist, die de christen in Gods geboden heeft. Hij wees op de sterke wisselwerking, die er voor de christenen bestaat tussen hun verbondenheid met God en die met de mensen. De kleinzieligheid, die door Dr. van Praag was aangeroerd, betreurde hij evenzeer: "Eerst als de christelijke aardrijkskunde verdwijnt, kunnen we de kern van de dingen gaan zien", zo meende spreker. Tenslotte wees hij erop, dat in deze wereld nog zeer velen niet humanistisch denken, hetgeen gedemonstreerd wordt door de toenemende belangstelling voor de oosterse godsdiensten, die zich juist van de mens af richten. Na de boeiende discussie, die hierop volgde, heeft de voorzitter, de heer v.d. Bilt uit Eindhoven, tot de sprekers en de aanwezigen een welgemeend dankwoord gericht."

-o-

De Tijd-Maasbode over artikel Dr. van Praag in "Mens en Wereld" inzake kwestie Sierksma.

De Tijd-Maasbode van 29 september schreef het volgende over de kwestie Sierksma, zoals deze door Dr. van Praag werd behandeld in "Mens en Wereld", het ledenorgaan van het Humanistisch Verbond:

" In het humanistische blad "Mens en Wereld" schrijft de voorzitter van het Nederlands Humanistisch Verbond, Dr. J.P. van Praag, naar aanleiding van het aftreden als docent aan de Leidse Universiteit van Dr. F. Sierksma, een beschouwing, die aandacht verdient. Dr. Sierksma had als leeropdracht de godsdienstpsychologie en de geschiedenis der primitieve godsdiensten. Toen hij ophield colleges te geven verdween er met hem, zegt van Praag, een docent, wiens colleges door verscheidene studenten in de antropologie, de psychologie, de sociologie en de geschiedenis met graagte werden gevolgd. Het motief van Dr. Sierksma's aftreden was o.a. de ernstige twijfel, of zijn leeropdracht en zijn colleges door de faculteit als legitiem onderdeel van de theologische encyclopedie en het universitaire onderwijs werden beschouwd. Die twijfel heeft men niet kunnen of willen wegnemen.

" Over de vraag naar de plaats van de godsdienstwetenschap aan de openbare Universiteiten is de laatste jaren nogal wat te doen geweest en men mag verwachten, dat ook humanisten in deze kwestie hun standpunt bepalen. Dit is de bedoeling van Dr. van Praag's beschouwing."

-o-

Pro Rege vindt dat het Humanistisch Thuisfront wordt bevoordeeld. (Trouw)

Discriminatie bij subsidiëring - Pro Rege gegriefd door de gemeente Amsterdam; humanisten bevoordeeld.

Dit schreef Trouw van 14 september en het liet erop volgen:

" De gang van zaken bij de subsidiëring van de bonden die militaire tehuizen exploiteren, zoals die door de gemeente Amsterdam is gevolgd, voelen wij als een ernstige discriminatie. Niet het subsidiebedrag geeft aanleiding tot grieven - de subsidie van Amsterdam is belangrijk groter dan die van andere gemeenten -, maar wij voelen ons achteruitgezet, omdat geen rekening is gehouden met de activiteiten die wij in het verleden hebben ontplooid.

" Dit zei de heer G. Wielinga, voorzitter van de Kon.Ned.Militaire Bond "Pro Rege", die woensdag in het gebouw voor Kunsten en Wetenschappen te Utrecht zijn algemene ledenvergadering heeft gehouden.

" Was jarenlang in Amsterdam het totale subsidiebedrag onder de drie daarvoor in aanmerking komende bonden verdeeld op basis van het aantal tehuizen, dit jaar werd voor het eerst voorgesteld, het bedrag over de drie bonden gelijkelijk te verdelen. Dit betekent, dat "Pro Rege" (met 55 tehuizen) 104 en het Humanistisch Thuisfront (4 tehuizen) 1483 gulden per tehuis krijgt.

" Dit noemde de heer Wielinga discriminatie, want, zei hij, subsidies van de overheid aan private instellingen moeten een aanvullend karakter hebben. Zij dienen een eventueel tekort aan te vullen, om daardoor het particulier initiatief te prikkelen. Onze 55 tehuizen zijn er uitsluitend gekomen op grond van grote offers van het prot.-chr. volksdeel.

" Het Humanistisch Thuisfront, waarvoor particulieren tot nu toe zo goed als geen offers hebben gebracht, helpt de overheid door deze subsidierегeling nu echter aan meer tehuizen, zo ging de heer Wielinga voort.

BESLUIT STAAT VAST

" Het besluit van B en W van Amsterdam staat echter vast, want uit een brief, die het bestuur van "Pro Rege" van dit college ontving, is gebleken, dat B en W alle protesten van de bond naast zich hebben neergelegd. Mocht de Amsterdamse subsidierегeling in de toekomst door andere gemeenten worden gevolgd, aldus de heer Wielinga, dan zal protestants Nederland een duidelijk antwoord moeten geven door het verlenen van meer steun aan de bond, onder meer door een actievere ledenwerving."

-o-

Radiozendtijd Humanisten. Het Deventer Dagblad.)

Vele bladen gaven een uittreksel van het jaarverslag van de Radioraad. In deze berichten werd de vraag om zendtijd van het Humanistisch Verbond voorop gesteld. Het Deventer Dagblad van 19 september schreef hierover b.v. het volgende:

" Het Humanistisch Verbond zal op een beslissing over het toekennen van radiozendtijd moeten wachten tot de nieuwe omroepwet een feit is geworden. In 1960 heeft de Radioraad een onderzoek in-

"gesteld naar de doelstelling, de betekenis en de werkwijze van het
"Humanistisch Verbond en hierover aan de staatssecretaris van Onder-
"wijs, Kunsten en Wetenschappen, Mr. Y. Scholten verslag uitgebracht,
"alsmede haar zienswijze aan de bewindsman uiteengezet. Naar aanlei-
"ding hiervan heeft de staatssecretaris besloten, een beslissing aan
"te houden tot hij een gewijzigd ontwerp voor een nieuwe radiowet kan
"indienen.

" Het eerste ontwerp voor een nieuwe omroepwet dateert reeds van
"december 1953. Het voorlopig verslag werd door de Tweede Kamer in
"1954 uitgebracht en de memorie van antwoord, tevens gewijzigd wets-
"ontwerp in 1959. Rond dit ontwerp en rond de gehele constellatie
"in de omroep waren er voor staatssecretaris Scholten zoveel vraag-
"punten, dat hij een adviescommissie, de commissie-Scholten (naar
"de voorzitter Prof. Mr. L.G.W. Scholten) heeft opgedragen, hem op
"een aantal met name genoemde punten van advies te dienen. Het ligt
"in de bedoeling van de staatssecretaris naar aanleiding van dit ad-
"vies t.z.t. opnieuw met een gewijzigd ontwerp van wet te komen. Een
"van de punten waarover de staatssecretaris advies heeft gevraagd is
"de wenselijkheid van het verlenen van zendtijd aan niet-religieuze in-
"stellingen van levensbeschouwelijke aard, waarbij hij als voorbeeld het
"het Humanistisch Verbond heeft genoemd.

-o-

Humanistisch Verbond in Duitsland? (Het Fries Dagblad)

Het Fries Dagblad van 19 september deelt onder deze kop het volgende
mede:

" Een organisatie van humanisten, zoals Nederland dit kent in
"het Humanistisch Verbond, bestaat in Duitsland nog niet. Verwacht
"wordt echter dat binnenkort een unie van humanistische groepen zal
"worden gevormd. Initiatiefnemer is Dr. G. Szczeny, schrijver van het
"boek "De toekomst van het ongeloof", en in zijn dagelijks beroep pro-
"grammaleider bij de Beierse radio te München.

" In zijn oproep tot de geestverwanten gaat Szczeny ervan uit, dat
"de in de grondwet verankerde rechten van vrije ontwikkeling der per-
"soonlijkheid, van geloofs- en gewetensvrijheid, van vrije meningsuiting
"en wetenschappelijk onderzoek sinds lang zijn uitgehold door een chris-
"telijk-confessionalistische manier van regeren.

" "Onze staat (de bondsrepubliek West-Duitsland) is van lieverlede
"ontchristelijkt", meende Szczeny, "maar desondanks wordt zij geleid
"door beginselen, die in de grond der zaak door weinigen nog worden
"aanvaard. Onverdraagzaamheid tegenover andersdenkenden is een der
"kenmerken hiervan. Daar tegenover willen wij de visie stellen van een
"grootse, dynamische wereldbeschouwing, die 't christendom en de chris-
"telijke heilsleer afwijst". "

=====